

Bemærkninger til forslaget

Generelle bemærkninger

Mens de fysiske omgivelser, som børn færdedes i for få år siden, var rige på oplevelsesmuligheder og udfoldelsesmuligheder, har bl.a. det industrialiserede boligbyggeri, parcelhusbyggeriet i koncentrationer af sovebyer og privatbilismens ekstreme udvikling i stigende grad skabt golde og sterile omgivelser for børn at færdes i.

Samtidig hermed er børnefamilier og her især småbørnsfamilier generelt meget hårdt pressede økonomisk, hvilket nødvendiggør, at forældrene bruger mere og mere tid på deres arbejde og transporten til og fra arbejdet.

Børnene overlades mere og mere til sig selv og må på egen hånd skaffe alle de erfaringer og oplevelser, som de tidligere i højere grad fik gennem et socialt miljø, hvor bl.a. forskellige aldersgrupper var til stede i langt den meste af børnenes fritid.

De problemer, som de nye livsbetingelser giver børnene, påvirkes også i meget høj grad af de fysiske omgivelser, som børn skal leve i. De fysiske omgivelser, især i større byer, er overhovedet ikke indrettet på, at børnene skal overlades til sig selv i en tidligere og tidligere alder.

Beslutningsforslaget prøver at tage fat i nogle af de ting, der kan gøres for at forbedre børns forhold. Med et område som fysisk planlægning bliver det imidlertid fuldstændig klart, at børnenes problemer på ingen måde kan løses løserevet fra hele det liv, de voksne lever. Derfor fremstår alle de nævnte forslag helt klart som meget begrænsede løsninger. Alligevel bør de gennemføres. Børnekommissionen har også arbejdet med disse ting og har bl.a. i udvalgsrapport nr. 2 formuleret en lang række gode forslag, hvori der tages nogle af de samme hensyn, som er baggrunden for dette beslutningsforslag.

Imidlertid er langt de fleste mere konkrete forslag ikke medtaget i børnekommissionens endelige betænkning, og i socialministerens redegørelse, som blev debatteret i folketinget den 13. november 1981 (se Folketings Tidende, forhandlingerne sp. 488ff), er forslagene stort set helt væk.

Sådan er det jo med næsten alle børnekommissionens forslag. Men det, at den socialdemokratiske regering trækker forslagene ud, betyder blot, at problemerne når at vokse meget mere. Det er nødvendigt at tage fat i dem nu og herunder at tage fat i børns livsbetingelser i de fysiske omgivelser.

Bemærkninger til forslagens enkelte punkter.

Til punkt 1

Flere forskellige forhold har medført, at børns udfoldelses- og oplevelsesmuligheder på egne betingelser reduceres mere og mere. Blandt de grundlæggende forhold er opsplitningen mellem bolig- og erhvervsområderne, mellem bolig og frie legeområder, som har gjort børnenes nære miljø fattigt på oplevelser.

Børnene overlades mere og mere til sig selv. Forældrenes arbejde tvinger dem væk i længere tid end tidligere. I dag skal der tjenes 12-16 timelønninger om dagen mod for en generation siden kun 8 timer for at opretholde tidens normale levestandard for en familie. Dertil kommer, at forældrene skal bruge betydeligt længere tid på transport til og fra arbejde end tidligere.

De børn, der opholder sig på offentlige institutioner overlades også mere og mere til sig selv. Daginstitutionens område er et yndet nedskæringsområde, og pædagogerne har sværere og sværere ved at give børnene nogle rimelige oplevelses- og udviklingsmuligheder. Børn, der overlades til sig selv, mens forældrene knokler, skal ud fra et voksenalderpunkt kontrolleres. Såvel i institutionerne, herunder skolerne, som i boligområderne er børns liv stærkt reguleret og kontrolleret, så at sige udefra.

Selv om børnene overlades til sig selv, bevarer forældrene kontrollen over dem, mest ved at overlade kontrollen til offentlige institutioner. Man kan sige, at jo mere børnene overlades til sig selv, jo flere begrænsninger lægges der for deres udfoldelsesmuligheder.